

PERSSCHOUW

DE ZAKDOEK.

Sommige beelden moet men onthouden. Ook dit van ds v. d. Born uit zijn artikel in „Ons Kerkblad” (Utrecht) betreffende de beweringen van Dr F. H. von Meyenfeldt over de kerk:

Het zal Dr. Von Meyenfeldt ook wel eens overkomen zijn, dat hij een preekverzoek heeft aangekomen naar een plaats, waar niemand hem kende, en dat de scriba schreef of domine een witte zakdoek in zijn rechterhand wilde dragen, om er aan herkenbaar te zijn, zodat de persoon, die hem kwam afhaken, kon weten: dit is Ds. Von Meyenfeldt, dat is de persoon, die ik hebben moet. Zo moest die witte zakdoek dienen als een merkteken, als een kenteken. Dat kenteken werd de norm voor het handelen van die broeder. Dat kenteken ziende, voegde hij zich bij Ds. Von Meyenfeldt en zelde hij: Ik zie, dat U Ds. Von Meyenfeldt zijt. Heeft de Heere aan Zijn kerk geen merktekens gegeven, waaraan wij haar herkennen kunnen? Die merktekens zijn voor ons de norm om er naar te handelen. Want wij zijn schuldig ons bij haar te voegen, en haar eenheid te onderhouden. Mij dunkt, het is nog al eenvoudig. Maar waarom dan in het labyrint der kerkelijke debatten een stelling pomen, welke ons er niet uitbrengt, maar ons in dit labyrint achter elkaar doet aankomen en een nooit eindigende cirkelgang? Nietwaar, de „ware kerk” is de norm voor het institutioneel kerkelijk leven. Wij zullen nooit zeggen, dat wij aan die norm beantwoorden. Neen, ware kerk zijn wij niet. Maar elke kerkformatie vertoont er toch iets van. Maar de man, die Ds. Von Meyenfeldt kwam afhaken vroeg een kenteken, om uit de vele reizigers zijn domine te herkennen. Zo heeft God in Zijn genade merktekens gegeven, om uit allen, die zich met de naam „kerk” bedekken de ware kerk te onderscheiden.

Bewezen had moeten worden, dat de kerk geen instelling Gods is, maar een instelling van mensen. En voorts, dat de Heere wel in de „norm” de „ware kerk” ons voorgehouden heeft, maar wij aan deze „ware kerk” nooit toekomen. Maar daar vinden wij niets van in de Schrift. En ook niet in de Belijdenis. Deze laatste spreekt van de kerk als een congregatio — een kudde die God samenvergaderd — en van coetus — wij, die ons in geloofsgehoorzaamheid bij die kudde voegen. Hij Die aan deze congregatio, aan die kudde Zijn merktekens gaf, Hij is de eerste. Wij, die naar deze merktekens zoeken, en die haar bewaren op Zijn bevel en door Zijn genade, wij zijn de tweede. En laten wij toch niet vergeten als er geen kerk is, dan kan er ook nooit een kerkelijk institutioneel leven zijn. Precies, wanneer er geen huwelijk is, er ook van geen huwelijksleven kan gesproken worden. Niemand past deze redenen toe op het huwelijk, op het gesin, op den staat. Maar waarom dan wel op de kerk?

De zakdoek is voor den dag te halen. Als kenteken. En als kenteken.

Men weet nu meteen, hoeveel confessioneele ernst er zat in de opmerking, eerst van ds N. Y. v. Goor (goed bedoelend Kuypertiaan) en toen van ds H. Veldkamp (propageerend Heppiaansch Kuypertiaan), toen van hen beiden geschreven werd over „latente kenmerken”. Bij zulke opiumkitten zegt men: houd je zakdoekje maar in den zak: de slapers sukkelten toch wel weg uit het licht, dat „openbaar maakt” wat een ware en wat een valsche vergadering is hier beneden.

K. S.

„NORMATIEF”.

In ons vorig nummer namen we over een gedeelte van het artikel, dat door ds E. T. v. d. Born gewijfd was aan de stelling, door Dr F. H. v. Meijenfeldt opgenomen in zijn dissertatie, betreffende de „ware kerk”. Hierboven vindt u het slot ervan.

Dr v. Meijenfeldt heeft op het artikel van ds v. d. Born geantwoord. Een begin van dat antwoord is opgenomen in het Prov. Kerkblad van Utrecht ten dienste van degenen die meenen, dat de Heere niet wilde, dat b.v. Greijdanus nog een ambt bediende. Onder zulke zangers en speellieden verkeerende, schrijft thans dr v. M., dien we, dat willen we er even duidelijkheidshalve aan toevoegen, een prettig man vinden, maar niet sterk genoeg om „neen” te zeggen tegen de V.U., ook niet; waar deze een synode in den sloot rijdt, en dan maar onzin poneert, en d w i n g t te poneeren, onzin dien dr v. M. niet gelooft, maar dien hij slijkt vanwege..... misschien wel zijn theorie aangaande feit en norm.

Onze lezers herinneren zich de situatie? Dr v. M. had volgende stelling geponeerd:

„In art. 29 van de Nederl. Gel. Bel. duidt „de ware kerk” de norm aan voor het institutioneel kerkelijk leven. Benoeming van een bepaald kerkelijk instituut met die titel verheft een feit tot norm”.

Daartegen had ds v. d. B., ik meen terecht, bezwaar ingebracht. Dr v. Meijenfeldt antwoordt daarop nu:

Nu die kwestie van de norm. Ik geloof, dat hier bij Ds v. d. B. een misverstand bestaat over de zin van mijn bewering. Het is nl. mijn overtuiging, dat de **gehele belijdenis** van artikel 1 tot artikel 37 een **normatief** karakter draagt. En daarom hangt mijn stelling samen met mijn kijk op de aard van de belijdenisgeschriften in het algemeen.

Ik kan 't niet helpen, dat ik bij dit antwoord denk aan meer apologieën uit den kring van de wijsbegeerte der wetsidee. Je leest iets, zóó als het er staat; je geeft er argumenten tegen in; de ander wordt dat

genaar; hij laat de argumenten liggen; hij zegt ook niet, dat zijn woorden verkeerd gelezen of verminkt geworden zijn; doch hij zucht: we redeneeren elkaar voorbij; de „zin” is een andere.

Zoo beweert dr v. M., dat de „zin” van zijn woorden anders is dan ds v. d. B. verstonde.

Ik versta dat niet. Als hij een promotie iemand een stelling levert, dan moet hij zóó spreken, dat iedereen in zijn eigen taal zich aangesproken weet. En dus er op in kán gaan. Moet iedere opponent eerst hooren: maar de ZIN mijner woorden is anders, dan is het uurtje voorbij, eer iemand van de opponenten een zakelijk antwoord kreeg.

Zoo is het ook met dat miserabele woord: de **belijdenis is normatief**.

Bedoelt dat, dat wij gelooven, dat de belijdenis zelf naar de Schrift is, en dat dus onder voorbehoud van eventueel noodig blijkende nadere toetsing aan de Schrift, zij ons binden moet, dan zijn we het samen eens.

Maar verder?

Als ik in de belijdenis zeg: wij gelooven met het hart, en belijden met den mond, dan moet men dat van mij aanvaarden. En als ik dan iets „belijd” in een thetische bewering, dan moet iedereen gelooven, dat ik dat meen. Zóó, als het daar gezegd is. Want anders zou een debat over het normatief „karakter” der belijdenis een moole term zijn ter bedekking van het beschamende feit, dat ik maar laat raden naar het „karakter” van mijn bewering: ik geloof met het hart en belijd met den mond.

Dr v. M. vervolgt:

Ik geloof dat in het laatste conflict binnen de Gereformeerde Kerken de kwestie van de aard van de belijdenisgeschriften een centrale rol heeft gespeeld.

Ik geloof daar niets van. Ik had me in 1944, die 5 dwaze vragen vóór me, er best met zoo 'n geleerdheid uit kunnen draaien. Maar daar was Ridderbos niet mee geholpen (die had hulp nodig) en Grosheide niet (die had ook hulp nodig), en ik zelf niet (ik had ook hulp nodig, om niet méde te kerken uit te leveren aan valsche wetten), en de kerken ook niet. Het leep doodgewoon hierover: of sommige formulaties naar den inhoud van God waren, en dit zóó evident, dat een candidaat MOEST zeggen, op straffe van anders de schapen niet te mogen weiden: ik zie daarin zóó duidelijk niet Ridderbosiaansche Kuypere-miniscenties, voorgedragen met Bedumer B-trots van uit de dagen van het verzet der V.U. tegen ds T. Bos, doch de stem des Heeren HEEREN, dat ik plechtig beloof, mijn schapen geen kostje te zullen voorzetten, dat niet heelmaal kloopt met dit spul. En als dr v. M. dat nu eens nuchter toef, want die candidaatjes hebben van zijn „normatief karakter”, etc., van Grosheide niets hooren vertellen, wel, dán zou hij niet langer een kerkeraad prasideeren die Holwerda en v. d. Born eruit gooit. Dom, en dwaas, en slecht, wijl — synodaal. Dan zou hij zich vrijmaken; want hij gelooft die uitspraakjes óók niet, als in gewoon nederlandsch u i t s p r a k e n Gods zijnde.

K. S.

WARE KERK EN WAAR HUWELIJK.

Dr F. H. v. Meijenfeldt vervolgt zijn antwoord aan ds v. d. Born. Hij schrijft:

Ondanks de gebrekkigheid van ons huwelijksleven spreken wij toch van een waar huwelijk; mogen we dat dan niet doen ten aanzien van de kerk? — zo vraagt Ds v. d. B.

Deze vergelijking is niet zuiver. Mijn stelling beweert nergens, dat wij een bepaald instituut niet „ware kerk” mogen noemen, maar wel dat wij het niet mogen aanduiden als „DE ware kerk”.

Ik meen dat het toch wel wonderlijk is, wanneer ik zou beweren: mijn huwelijk is HET ware huwelijk, terwijl alle andere huwelijken VALSE huwelijken zouden zijn. Sommige overdueren paartjes kunnen dat wel eens zo echt sentimenteel tegen elkaar zeggen: zoals wij van elkaar houden gebeurt het nergens, wij kennen pas goed de ware verloving. Maar Ds v. d. Born zal het met mij eens zijn, dat daarin iets drakerigs steekt.

Met zulke weerlegging wordt de aanvaller-opponent al zoo ongeveer sanstonds in het aureool gezet van „wie wel gelijk zal hebben”. Ds v. d. Born heeft, terecht, er aandacht aan gegeven, dat door dr v. M. het „waar-zijn” van de ware kerk in geding gekomen was. Nu blijkt, dat dr v. M. het heeft over dat lidwoord: „DE” ware kerk. Je mag wel zeggen, dat een bepaald instituut (ook dat waarin Holwerda-v.-d.-Born een ambt hebben???) een ware kerk is (naast dat waarin men met eede beweert: zij MOGEN niet preeken, van den Heere!), maar hij mag niet zeggen: (ergens) is DE ware kerk. Dat mogen we volgens dr v. M. nooit zeggen van een bepaald instituut, we zouden het dus ook niet mogen zeggen, indien de kerk van dr v. M. over heel de wereld was uitgebreid op de basis van de drie formulieren plus de uitspraakjes van 1944, en de vonnissen over Holwerda-v. d. Born. Die gelden toch zeker niet alleen voor Amersfoort?

Maar als het zóó bedoeld is, dan strijdt dr v. M. met de belijdenis, waar ik trouwens toch al van overtuigd ben. Want de vergelijking met het huwelijk gaat niet op. Wél bij v. d. Born (die het had over het „waar”-zijn), niet bij dr v. M. (die het nu heeft over het „DE”-ware zijn). Spreekt de belijdenis niet over de „al g e m e e n e” (katholieke) kerk? Huwelijken MOETEN bij miljoenen gesloten worden.

Moeten ook kerken bij miljoenen, of duizenden, of honderden, of tientallen worden ingericht? Of is het de bedoeling, dat aan alle plaatsen de kerken zoo worden ingericht, dat zij een verband aangaande, zoo mogelijk, als de geografische bezwaren overwonnen worden, een net over heel de wereld leggen?

Als dr v. M. een argument geeft, dat doorslaggevend is, dan zullen we dus het latijn der belijdenis zoo moeten vertalen, dat er nergens meer gelezen wordt „de”, doch „een” ware kerk. Hij gelooft dan een aantal heilige, algemeene, christelijke kerken, laat ons zeggen op den grondslag van 1944, toen met profetisch gezag een synode, sprekende voor heel de wereld (of zij het hooren wilde, of niet, dat gaat een synode niet aan) verklaarde: Greijdanus mag geen ambt bediemen, dat verbiedt de Heere. Dat kan wat worden; zeg het gauw aan Barkey Wolf, en aan dr H. N. Ridderbos (wereldraad). Maar ik zie toch geen kans, op die manier art. 27—29 te lezen. Ook niet de twaalf artikelen.

K. S.

KERKNIEUWS

(Om tijd en onnoodige moeite te besparen, verzoekt de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks naar de administratie in Goes te zenden.)

Aangenomen naar: Groningen: A. Jagersma te IJmuiden.

Bedankt voor: Murmerwoude-Oenkerk: Joh. de Wal te Rijnsburg.

— PROPAEDEUTISCH-EXAMEN. Geslaagd voor het propaedeutisch-examen de heer C. J. Smelik, Jan van Arkelstraat 86, Kampen.

— DS H. SCHOLTE te Nieuw-IJssouwen moet op doktersadvies voorloopig minstens 3 maanden bedrust houden.

— RIJNSBURG. De Raad der Geref. Kerk te Rijnsburg heeft besloten voortaan de huwelijksbevestiging te doen plaats vinden, volgens het huwelijksformulier, in de vergadering der Gemeente, zooals deze geroepen is samen te komen tot den dienst des Woords en der gebeden op den Dag des Heeren.

Dezelfde kerkeraad besloot tevens de tot nu toe plaatselijk gebruikelijke z.g. bid- en dankdagen in de week af te schaffen en voortaan op den Dag des Heeren, aan deze tot nu toe gebruikelijke bid- en dankdagen voorafgaande of daaropvolgende, de bijzondere stoffelijke noden in Woorddienst en gebeden te gedenken.

KOBT VERSLAG van de vergadering van Deputaten voor de Zending onder heidenen en Mohammedanen, gehouden te Zwolle op 11 Jan. 1951.

1. Bij afwezigheid van den voorzitter opent de Assessor, Ds Visée, de vergadering.

2. Enkele financiële aangelegenheden worden geregeld, o.a. inzake den aankoop van een schrijfmachine.

3. Ingekomen stukken:

a. een schrijven van de Hendr. de Cockstichting i.v.m. de uitgave van „De Geopende Deur”; een beslissing hierover wordt uitgesteld tot ook de voorzitter aanwezig is;

b. een gestencild stuk van de Friesche Zendingdeputaten, behelzende een verdediging van het aanvaatten van het zendingswerk op West-Borneo; dit stuk zal nader onder oogen worden gezien, nadat meerdere exemplaren ontvangen zijn van de Friesche Deputaten;

c. de waarnemend voorzitter doet mededeeling van een door hem ontvangen brief van de Chr. Ref. Board of Missions in Noord-Amerika inzake een in Mei of Aug. 1951 te houden Intern. Geref. Zendingconferentie; overeenkomstig het bepaalde op de Synode van 1905, Acta, art. 42, besluiten Deputaten, gezien het feit, dat de Amersfoortsche Synode 1948 besloot niet deel te nemen aan de

Wijzigingen Handboek 1950

(Om tijd en onnoodige moeite te besparen, verzoekt de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks naar de administratie in Goes te zenden.)

Biz 16 Schouwerzijl. Adres kerkeraad: P. Dijkstra, E 15, Schouwerzijl, post Mensingeweer. Diaconie: J. Brouwer, Mensingeweer. Zendingcommissie: R. Dijkstra, Schouwerzijl.

Biz 28 Beilen. Adres kerkeraad: G. Westerhof, Makken I 71, Beilen.

Biz 31 Meppel. Adres kerkeraad: W. v. d. Linde, Soembastraat 50.

Biz 47 Apeldoorn. Adres kerkeraad: E. Smit, Schuttersweg 116.

Biz 48 Doesburg. Adres kerkeraad: A. Fennema, Melpoortstraat 61. Adres Diaconie: J. Stutvoet, is thans telefonisch aangesloten onder K 8334—539.

Biz 63 Wieringermeer. Adres kerkeraad: A. Vos, Brugstraat 32 Zuid, Middenmeer. Tel. 193.

Biz 71 Leerdam. Adres kerkeraad: N. D. Clements, Lindestraat 41. Diaconie: D. v. Nielen, Horndijk 4.

Biz 77 's-Gravenhage—Oost. Adres kerkeraad: J. P. Meijer, Vondelstraat 50.

Biz 81 Capelle a. d. IJssel. Adres kerkeraad: A. J. C. Stam, Alexanderstraat 6. Diaconie: C. F. v. d. Sluis, Bernweg 492. Reg. preekbeurten: F. D. v. d. Dool, Tel. K 1804—519.

Biz 82 Kralingscheveer. Adres diaconie: J. L. Bol, Ottersgracht 14.

Biz 87 Vlaardingen. Telefoonnr. van Ds D. Nieuwenhuis is thans K 1898—4090.

Biz 91 Eindhoven. Adres kerkeraad: H. J. Houtman, Boschdijk 558. Diaconie: A. Bossema, Fahrenheitstraat 10.